

Az Ujság

MAGYAR KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Felolós szerkesztő és kiadó: Gaál Sándor

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Toldi Miklós-tér 15. Telefon 60. Előfizetés egy hónapra 3.40 P, negyedévre 9.80 Pengő. Csekk: 50.046

Ismét élénkebbek a keleti harcok

Keleten a rossz időjárás ellenére is élénkebbé váltak két nap óta a harcok. A szovjet Kerestől délre ismét partraszállást kísérelt meg. A kísérlet a német partvédelem meggyúsította. Krivoj Rog térségében széles arcvonalon támadott ismét a vörös hadsereg. A támadást itt is elkeseredett küzdel-

mekben verték vissza a németek. Ha sonlóan sikertelen volt egy kisebb támadási kísérlet Cserkasszinál. Több sikert könyvelhet el a Zitomirnál tovább folyó német támadó hadművelet. E műveletek folyamán több község került a németek kezére.

A déli front

Az olaszországi harcok továbbra is csendesebb formában folynak. A német hadvezetőség megállapítja, hogy az egész elmúlt hét folyamán sikertelen maradt az ellenségnek minden ko-

moly be-, vagy áttörési kísérlete. Ilyen értelemben az olasz front harcai az elmúlt napokban is helyi jellegűek maradtak.

Emden bombázása

Az angol légi haderő szokásos napi látogatása tegnap sem maradt el Nyugat-Németország fölül. Ezúttal Emden városát érte nagyobb repülő-

támadás. A károk jelentékenyek. A német légvédelem 24 angol bombázót lőtt le.

Még mindig élénk a török belpolitika

A kairói tárgyalások érthetően tartották, szinte heteken keresztül izgalomban a török közvéleményt. A hivatalos beszámolót ugyan a ránk következő kedden tartják meg a török képviselőház előtt, de az eddig kiadott nyilatkozatok kellőképpen mutatták, hogy ezeken az értekezleteken tulajdonképpen Törökország békéje vagy háborúja dőlt el. Érthető ezek nyomán az általános megnyugvás és a török külpolitikának a változatlan irányvonala, továbbá az a hivatalos török hang, hogy a háborúnak, míg ezt a népre rá nem kényszerítik, semmi ér-

telmét nem látják. A török nép részére a kairói értekezlet végeredményében legfontosabb az angolszász nemzetekhez való barátságának a megerősödése és az orosz-török viszony tisztulása. Azt sem tartja mellékesnek Törökország, hogy Roosevelt, a beavatkozás gondolatának elhárítása ellenére is rokonszenvéről biztosította a török nemzetet. Egyelőre tehát a veszély boruja elsimult Törökország fölül. Biztonságának azonban mindez mindaddig nem tekinthető, míg folyik a háború, mert ezen a béke meg nem születéséig változás még mindig eshetik.

A megbonthatatlan szalontai magyar egység, a kipróbált hűséggel és szeretettel fogadta

Árvay Árpádot, városunk képviselőjét

Tegnap az Erdélyi Párt választmányi ülésén újból komoly bizonysgot tett Szalonta magyarsága arról, hogy az összetartást fontos magyar érdeknek tartja. A lelkes összejövetelt Péter Lajos járási és tagozati elnök nyitotta meg lendületes és mélytartalmu beszéddel. Beszédében rámutatott a szalontai közérdekű szükségekre. A megnyitó után hangos éljenzés közepén Árvay Árpád Kőröspartjából

lési képviselő közel egyórás beszéd keretében tartotta meg ugy logikai, mint érzelmi szempontból nagyméretű beszámolóját. Legelőször válaszolt a szalontai közérdekű kérdésekre, amiből megállapítható, hogy Árvay Árpád szíven viseli városunk minden baját. Majd a bel- és külpolitikai kérdéseket tárgyalta, a bölcsesség és gyakorlatiaság ügyességével.

Rámutatott az erőlködő szomszéd

gyűlölködéseinek okára, amit részük ről eljátszott lehetőségnek és gyengeség takarásnak nevezett. A nagyvonalu beszédet a jobb jövőbe vetett biztos hit, a győzniakarás és győzni tudás gondolatával fejezte be. Árvay Árpád képviselőnk után Dr. Czeplédy Miklós az ügyvédi kamara főtitkára, az Erdélyi Párt főügyésze mondott nagyon kedves és közvetlen beszédet. A lelkes magyar összejövetelt Koós Ferenc járási és tagozati titkár nagy-erőjű szavai zárták be.

Japán sikerek Kinában

Tokió. A császári főhadiszállás közlése szerint a középkínai 6. harci övezetben teljesen megsemmisítették az ellenséges csapatokat. Csankte város elleni katonai műveletek során a japán haderő a december 5-én hivatalosan már jelentett eredményeken kívül még a következő eredményeket érte el a csatatereken: 11.006 ellenséges katona, köztük 6 hadosztályfőnök holttestét találták, az újabban beszállított foglyok száma 10 ezer 664, ezenkívül 20 kínai repülőgépet lelőttek, továbbá 77 ágyút és 3137 puskát zsákmányoltak.

Churchil Gibraltárban

Az angol miniszterelnök Kairóból való hazautaztában átmenetileg meg szállott Gibraltárban. Éppen ott tartózkodása alatt futott be a hadikikötőbe egy súlyosan sérült hadihajó, amely a Földközi tengeren több torpedó találatától sérült meg. A fedélzeten 3000 halott volt. A súlyosan sérült hajót a javító dokkba vontatták.

A magas diplomácia mellett Churchill is érzi tehát, hogy mi a háború.

Rómában megvonják az élelmiszerjegyeket attól, aki nem dolgozik

Róma. A római kormányzás most életbelépett rendelete szerint Rómában minden munkaképes férfi köteles igazolni foglalkozását. Azok, akik kivonják magukat a munkakötelezettség alól, elvesztik élelmiszerjegyeiket, sőt a családtagjaikét is.

60 a »Nagyszalontai Az Ujság« telefonszámja.

60 a »Nagyszalontai Az Ujság« telefonszámja.

F ü r d ő :

További intézkedésig csütörtökön nőknek, szombaton délig férfiakkak, délután nőknek, vasárnap délig férfiakkak lesz nyitva!

Az Egyesült Nőitábor kulturestje

Érdemes erre az estére bővebben ki-
térni, mert olyan élményekben volt részünk,
ami nem csupán elérte a fővárosi színvona-
lat, de nekünk szalontaiakkak a vidék el-
szigeteltségében ténylegesen külön élmény-
nek számított.

Tárgyilagosan...

Megszoktuk már, hogy minden ilyen
vidéki kulturális megmozdulás természetesen
csak „jó” lehet. Olvasóközönségünk iránti fi-
gyelmességből, vagy helyesebben udvarias
hizelgésből legtöbbször elég könnyen bánunk
a dicsérő, elismerő szavakkal. Jól esik egy-
szer úgy ismertető közlemény megírása
mellé írni, hogy minden elmondott szó ko-
moly és szép valóságot fed. Annál inkább
érezzük, hogy az ilyen munka jelent igazi
nemzetnevelést és kulturszintet. Megérdemli
azért az Egyesült Női-tábor vezetősége a vál-
tozatos és művészi műsor összeválogatásáért
a város társadalmának osztatlan elismerését.

A közönség...

Ritkán szoktunk róla szólni, de most
ez is szót érdemel. Alig volt rá alkalom,
hogy a város vezető rétege ilyen imponáló
egyöntetűséggel föl sorakozott volna egy ügy
pártfogolása mögé, mint ezen az estén. Ter-
mészetesen nem kis része volt ebben annak
a tavasziassan kellemes estének sem, amivel
december közepe megajándékozott bennün-
ket...

A műsor...

A sorrendben volt némi változás. De ez
természetesen a siker szempontjából lényeg-
telen.

Az estét dr. vitéz Szalay Lászlóné, író-
nőleg közvetlen szavai nyitották meg.

Utána az esti műsor esti fénypontja kö-
vetkezett. Dr. Ravaszné, Matolcsy Margit lé-
pet a rivalda fénybe. Az ő tiszta, kedves mű-
vészete ismételt a lelkünkig hatolt. Büsz-
kének vagyunk, hogy Arany János nótás lelkü
városában fajunk nótaművészete ilyen nemes
képviselőt kapott.

Még a dallamok közt ringott a szívünk,
mikor dr. Gál Zoltán sorsunk problémái közé
vitt bennünket. Rövid, tömör, világos és ma-
gyar beszéd volt ez. Építően és megerősí-
tően járult hozzá önbizalmunk és öntudatunk

Bőrkabátfestés minden színben

Aktatáskák, bőröndök, pénztárcák,
bőrridikülők, női színesövek nagy-
választékban

KISS ERNŐ
szíjgyártómester, Toldi tér 2.

megszilárdításához. (Erre különben a napok-
ban még visszatérünk).

Utána Csaba Nándor a nemzetvédelmi
minisztérium kiküldöttje adott elő erőteljes
művészettel három verset. Azt hiszem keve-
sen hallottuk Vörösmarty „Vén cigányát”
ennyi étellel előadni. Csak egy egy ilyen di-
namikus átélés után érezhetjük, hogy Vörös-
marty Mihály mennyire fájoan magyar volt és
még ma is mennyire a miénk.

A fenti számot Laurisin Irén opera-

énekesnő és Molnár László zongoraművész
zeneszámait váltották fel. Az általuk tolmá-
csolt hangulatos műdalokban és zongora-
játékokban is olyan komoly művészi teljesít-
ményt kaptunk, hogy ennek a műfajnak a
rajongói is csak teljes elégedettséggel térhet-
ter haza.

A kettős zeneszám közé ékelődött az est
másik kiemelkedő eseménye: Barsi Dénes
bemutakozása. Aligha csalódom, ha bemu-
tatózást írok, mert nem tudok róla, hogy ő
eddig köztünk járt volna. Egy rövid elbeszé-
lését olvasta fel az író, de ebből is mind-
annyian megérezhettük, hogy a magyar toll
és népi irány egyik legihletettebb képviselője
járt köztünk. Nagy örömünk volna, ha író-
művészetében és egyszerűen nemes előadá-
sában még máskor is gyönyörködhetnénk.

Az estét dr. Pauliny Vilmos főjegyző
lelkes záróbeszéde fejezte be.

A műsor minden egyes számáért kitörő
tapsokkal és lelkes ujjazásokkal mutatta meg
háláját a közönség. Minden egyes szám ki-
vétel nélkül a megérdemelt szép sikert aratta.

A tárgyilagosság kedvéért a rendezésre
mégis meg kell jegyeznünk annyit, hogy a
helyjegyek elrendezése nem volt elég körül-
tekintő. Igaz a közönség részéről is várhat-
nánk ilyenkor több megértést, de azért a
rendezésnél is több körültekintést.

Köszöntjük a Női Tábornak ezt a szép,
magas színvonalú estét. Szeretnénk illet még
többet kapni. A Vigadó közönsége minden
bizonytal, kivétel nélkül megbecsüli és át-
érzi a Női Tábor törekvéseinek nemes célját,
de az valószínű, hogy a közönség már pusztán
emberiességből hálásabban ad, ha pártfogó
magatartásért ilyen nemesen építő gondat-
lan e-tét kap cserébe.

„Figyelő”

Takarmánytököket és takarmányrépát

minden mennyiségben átvesz

„Hangya” Szövetkezeti Értékesítő Telepe
és Hűtőháza, Nagyszalonta

Anyakönyvi hírek

Eljegyzések: Jámber István földműves
II. Lehel-u. 16. és Vandlik Gizella-Mária
magántisztviselő II. Névtelen-u. 1. Erdei
Mihály műlakatos IV. Horthy Miklós-ut. 7. és
Németh Margit IV. Munkácsi-u. 33. szám.
Oláh Imre fm. és Ungvári Zsuzsanna
Vajda-tér 37-35. Szabó Balázs m. kir.
csendőrőrmester és Dénes Magda (Orosháza)
Lukács Lajos cipészsegéd IV. Hunyadi-u. és
Cségyé Zsuzsanna cipőfeldolgozó II.
Kiss Ernő-utca 21. Rusznyák Pál (elvált) ke-
reskedősegéd és Kovács Róza IV. Damjanich-
utca 1. Veres Károly fm. npsz. (Mezőgyán)
és Farkas Erzsébet II. Körösi-Csoma-u. 21.
Pap Simon közművessegéd és Széll Erzsébet
I. Hitler Adolf-u. 109. Fábán Imre (elvált)
férfiszabósegéd II. Futár-u. 61. és Balogh
Julianna kesztyűgyárimunkásnő III. Part-u. 13.
Balogh Lajos bérkocsitulajdonos I. Hitler
Adolf-u. 93. és Szabó Margit (Madarász).
Arany Sándor, László géplakatossegéd
I. Hétvezér-u. 24. és Vozár Erzsébet (B-Csaba).
Buzi Alber m. kir. detektív és mipepécsi
Pérchy Piroška, Gizella IV. Toldi-tér 15.

Házasságok: Cseke Mihály földműves
V. Deák Ferenc u. 6. és Balogh Zsuzsanna
II. Keszikör-u. 23. Bereczky Sándor nyomdász
I. Tótkerti-tér 17. és Bordás Ilona Jókai-u. 31.
Szöllőssy Sándor asztalosmester II. Batthyány-
u. 59. és Kiss Julianna magántisztviselő II.
Batthyányi u. 17.

Születések: Csató András kisbirtokos
ref. leánya: Irén.

Halottak: Bajó Mihályné, szül. Szakács
Ilona ref. 90 éves, IV. Hunyadi-u. 39.
Özv. Sipos Lajosné, szül. Fábán Erzsébet,
ref. 75 éves I., Dobó-u. 13. Özv. Fazekas Im-
réné, szül. Császár Zsuzsanna, II. Körösi-
Csoma-u. 11.

Nyomatott a kiadótulajdonos
Gál Sándor könyvnyomdájában
Bágyalantán, Toldi-tér 12. m. al.
Telefon 12

Megvalósulás előtt a budapesti gyorsvasut

Fővárosunk vezetőisége már hosz-
szabb ideje foglalkozik azzal a tervvel,
hogy a város nagytávolságainak eltün-
tetésére gyorsvasut megépítését teszi
folyamatba. Az idevonatkozó tervek
nem csupán elkészültek, de ezeket már
illetékes minisztérium is jóváhagyta.
Ennek értelmében a gyorsvasutnak
négy fővonala lenne: a legrövidebb
lenne a kisköruti, a második 7 km.
hosszuságban a Ferenc köruton haladna
a nagy köruti és a pesti budai 8 és fél
km. hosszúságú lenne. Az utóbbit egy
Duna alatt építendő alagut kötné össze.
Az új közlekedési alkalmatlóságok
percek leforgása alatt röptenék 4-4
pullmann rendszerű kocsiban az utazó
közönséget Pest legnagyobb távolsá-
gára is.

TEKINTSE MEG játék raklapomat

Kozma László játékkészítő mester
JÁTÉK JAVÍTÁS! Bocskai-utca 56

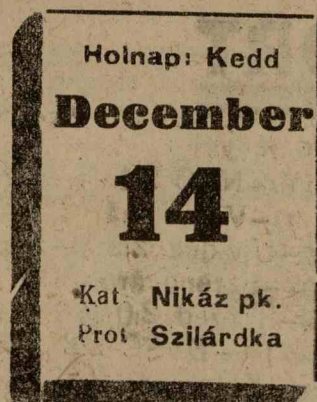
— Elhízott, vérmes, székrekedé-
sekre és aranyeres bántalmakra hajla-
mos egyéneknek reggelként éhgyomorral
egy egy pohár természetes „Ferenc József”
késérőviz áttatában nagyon jót tesz, mert
hashajtó hatása biztos, alapos és mindig
ellémes. Kérdezze meg orvosát!

H I R E K

Leventéink műsoros-estje

A HÖMÉRSEKLET

Reggel 7 órakor + 5 délelőtt + 8 fok volt

— Dr. Kuch Béla ny. kórház igazgató orvos katonai szolgálatáról hazaérkezett, rendelését megkezdte.

— Biharvármegye számonkérőszékének tagjai. Biharvármegye törvényhatósági kisgyűlése legutóbbi ülésén megalakította a vármegyei számonkérőszéket. A szék tagjaiul dr. Markovits Kálmán felsőházi tagot és dr. Miskolczy Józsefet választották meg.

— Amerikai veszteségjelentés. A brit hírszolgálat jelentése szerint az amerikai haderő vesztesége Pearl Harbour óta halottakban, sebesültekben és foglyokban összesen 129 422 fő.

— Ország, amelynek egyidőben két királya van. Amerikai lapok jelentése szerint Francia Egyenlítői Afrikában a dahomeyi királyság ma is fennáll. Fővárosában, Porto Rovo-ban a dahomey-ieket egyszerre két király is boldogítja. Egyik nappal uralkodik, a másik éjszaka. Mindkettő uralkodásának idejében hajítja be személyesen a neki járó adót a néptől. Most már csak a kérdés: mikor tudnak alváshoz jutni a sok király miatt a derék népek?

— Vitézek figyelmébe. Felkérem az összes vitézeket, hogy ma este 7 órakor a városháza kistanácstermében szíveskedjenek megjelenni. Vitéz Szegedi.

— Az Egyesült Női Tábor híre. Mai varrodélutánra, kérem a tábor minden tagját jöjjön fel, hogy közösen döntsük el, hogy a hadigondozottak karácsonyán kiket ajándékozzunk meg.

— Hetenkint négyszáz embert öl meg Angliában az influenzajárvány. Az Angliában és Skóciában dühöngő influenzajárvány az óvintézkedések ellenére nem csökkent. Mint az angol egészségügyi miniszterium közölte, hetenkint 400 ember hal meg influenzában.

— Tyukszemek, bőrkeményedések eltávolítására kitűnő eljárás a következő: hagymát kettébe vágni és ecetbe beáztatni. Lefekvés előtt a beáztatott hagymát a tyukszemre kötjük, reggelre a tyukszem, vagy bőrkeményedés annyira megpuhul, hogy könnyűszerrel leválasztható. Ha nem, az eljárást megismételjük.

— Petroleumlámpa jobban világít, hogyha a petróleumba egy kanányi só teszünk. Ennek ma, amikor a petróleum nem elsőrendű minőségű és nem is áll korlátlan mennyiségben rendelkezésre, a vidéken különösen nagy jelentősége van.

— Mennyi gőz fejlődik egy liter vízből? Ha elnezzük a teaforró edényt, amelynek fedelét sűrűn billegeti a fejlődő gőz, aligha gondolunk rá, hogy mennyi gőzt is fejleszt a víz, illetve mennyi gőz képződik egy-egy liter vízből, ha azt teljesen elpárologtatjuk, 1700 liter gőz fejlődik. Ez a magyarázata annak, hogy a gőzzel hatalmas gépeket lehet munkára kényszeríteni.

— Horvátországban a napi cigarettafejadagot hatról négyre, illetve a dohányfejadagot hatról négy gramra szállították le.

Szombaton este szinte népvándorlászerű tömeg igyekezett a Vigadó színházterme felé.

Leventéink szombati műsoros estje felajzotta városunk apraját-nagyját, mindenki kíváncsi volt Leventéink újabb teljesítményére. Zsufolt nézőtér előtt kezdődött az est műsora. Leventéink minden dicséretet megérdemlően igyekvő fuvós-zenekara a szokott készültséggel változatos zeneszámokat adott elő. A közönség hálátelt szívvel szünni nem akaró tapssal jutalmazta a fáradhatatlan szorgalmu Hanusz karmester nehez és mindinkább tökéletes munkáját, levente fuvós-zenekarunk műsorszámait. Majd következett a levente-műkedvelők rendezésében vitéz Pölöskei János „Hiszek egy Istenben” című 3 felvonásos levente népszínműve. Az énekestáncbetétes néha könnyekig megható, majd szípkázó humoru népszínmű előadásáért hálás városunk közönsége, amit azt tömeges jelenlétével be is bizonyította.

A szereplők egytől-egyig igyekeztek, sajnos kissé hamar hozták színre, még erősen érezhető volt a készültség, különösen az énekszámok terén. A rendezés stíluszerű volt. A szereplők alakítása kifogástalannak mondható. Különösen ki kell emelnünk az igazán színpadra termett ifj. Hajdu István leventénket, aki műkedvelőket valóban tu

nyaló alakítást nyújtott. Hangja-játéka megnyerően tökéletes volt. Ancsurka, Ágnes (Borsi Jucika és Német Lidia) Pista fiu méltó társai voltak. Mindkettő kellemes színpadi jelenség volt. De fel kell említenünk minden szereplő nevét, mert valamennyi derakas munkát végzett. Fenesi István cigánya erősen megközelítette a valódi rajkó tipust. Cseh János, Tolna Pál szerepeiket igyekeztek hűen leadni, Papp József néptanács elnök alakítása szintén kifogástalan volt, de jók voltak mind és Muszka Ilonka éppugy, mint Lakatos Manyika, valamint Orsós Gyula, Nagy Margitka, Kiss Juliska, Patócs Lajos, Kenéz Ica, Megyeri István, Misovitz Ernő, Tolna Sándor, Peer József, Dániel József, Sinka Sándor, Szakács Ica, Moldován Ica, Papp József és Bagosi Lajos.

A zongoránál Kovács Erzsike most is, mint mindig kitűnő volt.

— SZAKÁCS JUCIKA

és

BAGOSI FERENC

jejjesek

(Minden külön értesítés helyett.)

Rövidesen megkezdik Biharmegyében a mezőgazdasági munkásságnak ruhaneművel való ellátását

Nagyvárad.

Biharvármegye törvényhatósági bizottsága rendkívüli közgyűlést tartott, melyen tárgysoron kívül indítvány elmondására kértek engedélyt.

— A rendkívüli közgyűlés ügyrendje ezt nem engedi meg — mondotta a főispán —, de az indítvány fontosságára való tekintettel jelenthetem, hogy a mezőgazdasági munkásságnak cipővel és ruhával való ellátásának akcióját a megyében most készítik elő és a megye mindent megtesz, hogy a kiosztás mielőbb és minél szélesebb körben megtörténjen.

Politikai vonatkozása határozata is volt a közgyűlésnek. Marostorda vármegye átirta Biharnak, foglaljon állást „a szélsőséges politikai pártoknak Erdély területéről való kitiltása” ügyében. A javaslatot a közgyűlést előkészítő kisgyűlés elutasítására ajánlotta, mert Biharmegye nem Erdély és a kormány kész és erős is az ezekkel szembeni fellépésre, ha annak szüksége mutatkozna. Szilágyi Lajos felsőházi tag szölte a kérdéshez. Az elutasító javaslat érvelését egészítette ki.

— Nem vagyunk Erdély — mondotta — de különben is Erdélyben nem lehet más gyűlekezési szabály, mint az ország más részében. Az ilyen kitiltó határozat privilégiumot jelentene az uralmon lévő párt számára. Erre a privilégiumra az Erdélyi Pártnak nincs szüksége. Az ilyen állásfoglalás kiélezné a helyzetet a pártok között, amire ma egyáltalán nincs szükség. Bihari viszonylatban szükségtelen kitiltásról beszélni már csak azért is, mert a megyében nincs talaja a szélsőséges áramlatoknak. Az ilyen kitiltás különben is kétélű fegyver. Miután a közgyűlés Marostorda javaslatát elutasította, Cziffra Kálmán dr főispán még leszögezte, hogy a kisgyűlés elutasító javaslatánál a szabadságésszmét, a gyűlekezési és vélemény-szabadságot kívánták megvédeni.

Rádió-műsor

ALLANDÓ KÖZVETÍTÉSEK.

5.40 Üzen az otthon. 6.40 Ébresztő torna. 7. Hírek, éternd. 8.30 Zene. 10. Hírek. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12. Fohász. 12.40 Hírek. 1.20 időjelzés, vízállásjelentés. 1.30 Honvédeink üzennek. 2.30 Hírek. 2.45 A rádióműsor ismertetése. 3. Árfolyam hírek. 4.20 Idegen nyelvű hírek. 4.45 Időjelzés hírek. 6.50 Hírek. 9.40 Hírek. 11.45 Hírek.

HÉTFŐ december 13.

2. Szalonötös. 3. Délutáni muzsika. 3.30 Felolvasás. 5. Előadás. 5.15 Magyar nóták. 6. Hadszinterek földrajzi szemmel. 6.20 Kézzongorás műsor. 7. Ladomerszky Margit csevegése. 7.10 Vándorló témák. 8.35 Hanglemezek. 9.10 Hangulat és ritmus. 10.40 Magyar-német művészcsere. 11.10 Operett-részletek.

Sértéstartó gazdák figyelmébe

Egy most kiadott polgármesteri hirdetmény így rendelkezik:

Felhívom azon sértéstartó gazdákat, akik a folyó évi december havi csűrhebérral hátralékban vannak, hogy azt azonnal fizessék ki a kondásnak.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik felejtethetetlen halottunk idős Bódi Sándor gazdálkodó temetésén oly nagyszámban megjelentek és részvételükkel nagy fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet. A gyászoló család.

Kirakathoz dekoráló papírok, karácsonyi Rózsavölgyi és Nádor albumok ugyszintén Zsoltárok és Bibliák nagyvásztékban Székely papírüzletben.

Ma este
7:15 óraker

H U N G A R I A - M O Z G O
Csalódás
Hajmássy stb. — Uj híradó!

Jön:
Mindenki gyanus
Eladó birtok:
Páger—Szelezky

Jelentkezzenek az ellátatlan hadiérdemeket szerzett mezőgazdasági munkás-családok

Egy ma kiadott polgármesteri hírdetmény ezeket tartalmazza:

Felhívom azokat az ellátatlan mezőgazdasági munkáscsaládokat, akiknek kenyérkeresője (családfő) a jelenlegi háboruban hősihalált halt, eltűnt, rokkantná vált, illetőleg az aratási- és cséplési munka ideje alatt katonai vagy más méltánylást érdemlő közérdekű munkaszolgálatot teljesített és e miatt a család egész évi kenyérgabona szükségletét nem tudta megkeresni, hogy legkésőbb f. évi december hó 15. déli

12 óráig igénylését a január-július havi kenyérgabona ellátására a közéleti-mezési hivatalban Kenéz Lajosnál jelentse be.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy későbbi jelentkezés figyelembe nem vehető.

Dr. HADADY IMRE polgármester.

Karácsonyi-képeslapok, ajándéktártyák és játékok, valamint piros celophán és staniol-papír nagyválasztékban a T. BALOGH-könyvesboltban

Az első ejtőernyősugrás 1799-ben

Egy hadifogoly találmánya

(Bécs). Százötven évvel ezelőtt is mertek már léggömb utazásokat, de csak mint szenzációs ritkaságot alkalmazzák vásárokon és népünnepélyeken. Az ejtőernyő első formája nem is volt alkalmas arra, hogy légi veszélyek esetén mentésre lehessen használni.

Az első, akinek az a gondolata támadt, hogy ezzel a szerszámmal menekülést kíséreljen meg, hadifogoly volt. André Jacques Garnoriunak hívták, mint francia katonatiszt a marci hienesi ütközetben osztrák hadifogságba esett. Garnorin az egyik legghibresebb francia tudós, Charles fizikus tanítványa volt, a fogságból való hazatérte után újra felvetette az ejtőernyő problémáját. Fogsága alatt megfogant benne ennek a gondolata, nagy előnyei és készítésének módja, de nem volt módja rá, hogy ötletét kivitelezze.

Franciorszámban aztán megszerkesztett egy óriási ernyőt, melyre egy kis gondola volt szerelve. Az egész készüléket egy ugynevezett aerostata léggömbre szerelte, mellyel 1799-ben a párisi Moncean parkból felszállt. Ezer méter magasságban elvágta a köteleket, melyek a léggömbhöz kötötték a készüléket.

Szemtanuk közléseiből kiderül, hogy az ernyő csak nagyon sokára nyílt csak ki, Garnorin szorongó pillanatokot élt át. Miután kinyílt az ernyő nem egyenletesen hullott alá, hanem lökásszerűen erős esésekkel és kellemetlen hintázással. Az ernyőnek nem volt a közepén, mint a modern ejtőernyőnek a közepén nyílása, melyen a levegő átmehetett. Az összesűrűsödött levegő csak az ernyő részein tudott eltávozni, ami a kellemetlen és főleg életveszélyes bizonytalanságot adta az

első ejtőernyőnek.

Garnorin azonnal észrevette, hogy mi volt a hiba találmányán és a második felszállásnál az ernyője közepén egy kerek nyílást vágott egy méter hosszú nyitott ventilcsővel. Most már nyugodtabb lett az ejtőernyő szállása és a sikere akkora volt, hogy Garnorin idősebb bátyja Jean-Baptiste, szintén foglalkozni kezdett ezzel a problémával. Sikerült neki öccse találmányát tökéletesítenie és sok leugrást véghezvinnie. Unokahuga, Elisa, szintén részt vett ezekben a kísérletekben és feltűnő bátorságról tett tanúságot, amennyiben számos még nagyon veszélyes és bizonytalan leugrásban vett részt.

A vállalkozást akkoriban még csak mint vásári vagy népünnepélyi szórakozást ismerték, nem gondoltak arra, hogy háboruban is lehetne alkalmazni. A bátor Garnorin fivérek és unokahuguk a huszáves Elisa kísérletei fontos állomást jelez ennek a légi repülésnek történetében.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik felejtethetetlen halottunk özv. **Sipos Lajosné** szül. Fábán Erzsébet temetésén oly nagy számban megjelentek és részvételükkel nagy fájdalmukat enyhítették, ezúton mondunk hálás köszönetet. A gyászoló család.

Kedvező munka alkalom szalontai lakosok részére háziipar keretében

Egy nagyváradai üvegfonóda egy 6 hetes tanfolyamot rendez városunkban, mely alkalommal, mindenkinek módjában lesz az üvegfonás mesterségét elsajátítani. A váradai cég gondoskodik, hogy a tanfolyam elvégzése után a munkások saját lakásukban munkát kapnak ki és ezáltal szorgalmukhoz képest kereshetnek, vagy a már meglévő jövedelmüket gyarapíthassák.

A tanfolyam teljesen ingyenes, amelynek vezetésére egy oktató előmunkás van kiküldve, felvétel: egész nap, Honvéd-utca 33 szám alatt.

SPORT

NB. I. eredmények:

Diósgyőr-NAC 2:1
Beszékart-Vasas 1:1
Ujpest-Ujvidék 2:2
Szolnok-Ferencváros 1:0
Csepel-Szeged 2:0
Salgótarján-DVSC 2:2
Kispest-Kolozsvár 2:2
Gyoma-Elektromos 1:1

Meglepetés, hogy a NAC ez alkalommal s ját otthonában adott le 2 biztos pontot a 15-ik helyen levő diósgyőrieknek. Első továbbra is a NAC 24, második a Gamma 19, harmadik Kolozsvár 17, negyedik a Ferencváros 15 és 16-ik a Beszékart 10 ponttal.

TISZTELETTEL, ÉRTESITEM NAGYSZALONTA ÉS VIDÉKE GAZDAKOZONSÉGÉT, HOGY A

NAPRAFORGÓ-SZERZŐDÉSEK

IRÁSÁT A MAI NAPON MEGKEZDTEM. RENDELET SZERINT A SZERZŐDÉS IRÁS TART DECEMBER VÉGÉIG, TEHÁT EZIDEIG SZIVESEN ÁLLOK A T. GAZDAKOZONSÉG RENDELKEZÉSÉRE.

HEGEDÜS LAJOS
FUTURA BIZOMÁNYOS.

Apróhirdetések

Első osztályu hordóskáposzta kapható Molnár József fűszerüzletében, Batthyány-utca 38 szám. 2-3

Elveszett Csete Mihály gróf Csáki-tér 13 sz. alatti lakos petroleumjegye. Megtaláló adja be a Közéletmezőséhez.

Elcserélném Mezőbaj határában lévő 25 kat. hold földemet és házamat Szalonta vagy környékén lévő hasonló földdel és házzal. Ért. Hitler Adolf-ut 32. 1-2

Eladó egy teljesen új taftelyem estélyi ruha. Villám-utca 13.

Eladó: Gracza György a Magyar Szabadságharc története 5 kötetben, Milleniumi nagy disz-kiadás, színes képekkel és korhű másolatokkal. Szalay-Baróthy: A Magyar Nemzet Története, 4 kötetben. Milleniumi disz-kiadás színes képekkel. Cim a kiadóban.

Vasárnap s kétórás moziban a gyerekek közt elveszett egy drap színű gyerek kucma. Kérem, aki elvitte hozza vissza Kálvin-utca-ra a Koós tanító ur iskolájába, vagy a kiadóhivatalba, mert különben feljelentem.

Gyékény-munkásokat keresek. Munkácsi-utca 55.

Bejáró mindenesnöt keres Döméné Baross-tér 1. 1-2

Megvételre keresek egy gyermekágyat Hirler Adolf-ut 95. 1-2

Hirdessen

a

NAGYSZALONTAI

„AZ UJSÁG”-ban

FERENCJÓZSEF
KESERŰVIZ